

מראי מקומות- זבחים ח'

השטמ"ק, ע"ש). וע"ע בהג' ראמ"ה,

דכ' דהחידוש לקמן הוא דיש ללמוד מההיקש שינוי בעלים בכלל, אף למצוה בשאר עבודות, אבל הכא, דידעין כבר שינוי בעלים בשאר עבודות למצוה, שפיר ילפי' משלמים לעיכובא [ויש לעי' אם כוונתו כמו הקרן אורה, דלזה אין צריך היקש בכלל, אלא מה דגלי גלי, או דלמא כוונתו לומר דאין חידוש כ"כ ללמוד עיכוב מההיקש, וצ"ע]. אולם עדיין יש מקום להעיר על פרש"י, דאם ילפי' משלמים, נילף גם שאר עבודות בשינוי בעלים בין למצוה ובין לעכב, ולמה צריך קרא לומר שאר עבודות בשינוי בעלים למצוה. וכ' הצאן קדשים דאה"נ, רק דמהדר מעיקרא דכתיבא כולוהו בגופה (וכמש"כ רש"י בריש העמוד). אבל החק נתן כ' דלא ילפי' משלמים לעיכובא אלא היכא דמצינו חיובם במצוה, אבל היכא דלא מצינו חיוב בכלל בהם לענין שינוי בעלים, בכה"ג לא ילפי' משלמים [נלכאו' הוא על דרך דברי הראמ"ה לעיל, דלזה צריך היקש ממש].

(ד) מנחתם ונסכיהם בלילה, מנחתם ונסכיהם אפי' למחר- ע' תוס' ברי"ה (ל: דכ' דאף דמנחתם ונסכיהם כשרים בלילה, מ"מ לכתחלה יש להביאו ביום שהקריב הקרבן, משום דבלילה לא אמרי' שירה, ולכתחלה יש לומר שירה עם הנסכים. וגם אין להביאו לכתחלה למחר, א', משום דהוי איבעיא דלא אפשר אפי' בגמ' אם אומרים שירה למחר, ואפי' את"ל דאמרי' שירה, מ"מ אין להביאו לכתחלה אז, משום דלכתחלה יש לומר שירה על אכילה ושתי' ביחד.

(ה) חטאת מצורע מחטאת חלב לא גמרה, וכו'- הק' הפנים מאירות, למה צריך הגמ' לומר דחטאת מצורע לא נגמרה מחטאת חלב, הרי אפי' אם נגמרה מחטאת חלב, מ"מ הא לא נגמרה חטאת חלב מחטאת מצורע, וא"כ ממ"נ צריך ללמוד היקישא. ותי' דהש"ס מהדר דאף במצורע אין ללמוד מקרא לעכובא אלא מהקישא.

(ו) ואשכחן שינוי קודש, שינוי בעלים מגלי', אמר קרא וכפר על המטהר, וכו'- פרש"י, על

(א) לעכב בכל עבודות בשינוי קודש וכו' מנלן- כ' החזון איש (א', ט') דמשמע דשואל הגמ' אף על המקור דשינוי קודש מעכב בזריקה. והק' דכיון דבשינוי בעלים אמרי' דזריקה מעכב, א"כ לימא דכיון דאמרי' דאסור לחשוב לשינוי קודש בזריקה, א"כ נלמוד משינוי בעלים דמעכב. ותי' דזהו למד מן הלמד, דשינוי בעלים בשמיעת קול כתי', וחטאת חלב ילפי' מיני'. ועוד תי' דכל דלא אשכחן בשום עבודה בחטאת עיכוב בשינוי קודש, לית לן למילף עיכוב בשינוי בעלים, דאולי שינוי בעלים הוי שינוי טפי, ולכן רק בשינוי בעלים אמרי' דמעכב, אבל שינוי קודש לא.

(ב) לעכב בכל עבודות בשינוי קודש וכו' מנלן- הק' תוס', הא מהאי קרא דדרשי' שינוי בעלים בזריקה דרשי' גם שינוי קודש, וא"כ, תיפוק לן מחטאת חטאתו עיכובא בשינוי קודש כמו בשינוי בעלים, דאתרוייהו קאי, והניח בקו'. ותמה הצאן קדשים על קו' התוס', בשלמא שינוי בעלים ילפי' לעיכובא, שהרי כתיב וכפר עליו, דמשמע ולא על חבירו, וכתיב גם חטאתו, דמשמע ולא חטאת של חבירו, וא"כ שפיר שינה לעכב. אבל לענין שינוי קודש, יש רק דרשה א', דמיותר תיבת "חטאת" ללמד דצריך לזרוק לשם חטאת דוקא, ולא לשם קרבן אחר, וא"כ מהכ"ת לעכב.

(ג) א"ר הונא בדר"י חטאת חטאתו- פרש"י, דמזה נלמד שינוי בעלים למצוה. אבל לא מבואר בגמ' מהיכן נלמד דשינוי בעלים מעכב. וע"ז כ' רש"י דנלמד משלמים, מה שלמים לא חלקת בהן בין זריקה לשאר עבודות בשינוי בעלים למצוה, אף חטאת לא תחלק בין זריקה לשאר עבודות לעכב, וממילא הרי לנו כל העבודות לעכב, בין לשינוי קודש ובין לשינוי בעלים. והק' הקרן אורה דעדיין לא ידעין ההיקש לשלמים, וא"כ איך שייך לומר דכוונת הגמ' למילף משלמים. ותי' דאין כוונת רש"י להיקש, אלא כוונתו משום דהואיל דגלי גלי (וכ"כ

באשם לשם עולה, דתלוי במח' זו אם מותרות בעי עקירה או לא, ואי"ז דין מסויים לקרבן פסח. אולם הביא מהשטמ"ק לקמן (ט., אות י"א) דכתבו דמ"ד דבעי עקירה בפסח שעבר זמנו היינו משום דיליף מפסח קודם זמנו דבעי עקירה לכ"ע מקרא דואם מן הצאן, הרי דמפרשי דדין עקירה בלאחר זמנו הוא דין אחד עם דין עקירה של אדם זמנו, וכ' ר' לייב דלכאו' שי' זו צ"ע, דלכאו' ב' דינים נפרדים הם.

(י) **ואימא שלמים אין, מידי אחרינא לא- הק' השפת אמת,** הא כיון דשלמים הם, ושלמים שנזבחו לשם דבר אחר כשרים, מהכ"ת לפוסלו. ותי' דכיון דמיירי קודם פסח, דבעי עקירה, א"נ לאחר פסח למ"ד דבעי עקירה, א"כ ה"א דרק עקירה דשלמים הוי עקירה, אבל עקירה דמידי אחרינא לא מהני, א"כ הוי כפסח שלא לשמו דפסול, או כפסח לשמו דפסול שלא בזמנו.

(יא) **אימא כל דשחיט להוי כמותה- הק' בחי' הגרי"ז,** אם זבח מרבה כל זבח, ואמרי' דכל דשחיט להוי כמותה, א"כ למה נאמר שלמים, מה בא למעט. ופי' דגם לה"א זה דיכול לעוקרו לשם קרבן אחר, מ"מ כשעוקרו לקרבן שאינו יכול לעשותה, כמו חטאת, דינו כשלמים, ולא כקרבן אחר, רק דהיכא דעוקרו לשם בכור (למשל) יהי' דינו כדין בכור, אבל בסתמא הוי דינו כשלמים, ולכן שפיר כ' התורה דהוי כשלמים [ואי"ז מיושב לגמרי על הצד דיכול לשחוט לשם חטאת, וצ"ע].

(יב) **אלא לזבח רבויא הוא- ע' בשפת אמת דדן למסקנת הגמ' אי כשר לשם עופות ומנחות,** דכיון דמרבה רק מזבח, א"כ אולי רק אם שוחטו לשם זבח מהני, אבל היכא דאינו זבח כלל לא מהני. וכ' דלכאו' הי' נראה דבעצם הוי שלמים, וכשר שלא לשמה, ומה דצריך התורה לחדש דכשר שלא לשמה, היינו משום דה"א דאינו שלמים א"כ שוחט לשם שלמים, אבל באמת עדיין לא נעקר שם פסח ממנו, ומפסיל שלא לשמה כמו פסח. אבל עכשיו דמרבין דאפי' לשם עולה וחטאת מ"מ שלמים הוא, נמצא דדינים כשלמים וכשרים שלא לשמה. ולפי זה, לכאו' אפי' אם

המטהר אכולהו עשיות קאי. וכ' המלאכת יו"ט, ואע"ג דכתי' וכפר היינו זריקה, י"ל משום דשינוי בעלים לא הוי בכל העבודות, אלא בע"מ לזרוק דמו לשם חבירו.

(ז) **מה להנך שכן אין להם שאלה- ע' בהגהות מהרש"ם שהבין בפרש"י דהי' ק' לו דגם הקדש אי' בשאלה, רק דהכא מיירי דכבר בא ליד כהן, ולכן שוב לא מהני שאלה על ההקדש, אבל נזיר שואל על נזירותו וממילא נפקע הקרבן. והמהרש"ם עצמו תי' דכוונת הגמ' הוא דאפי' אם שואל על חטאת חלב ומצורע, מ"מ עדיין חייב להביא קרבן אחר, משא"כ בנזיר יופטר לגמרי מן הקרבן.**

(ח) **ובשאר ימות השנה לשמו פסול- פרש"י,** דכמה פעמים שינה בו התורה דזמן של הפסח הוא בי"ד בניסן אחר חצות. וע' בתוס' שהביא מהקונטרס דהפסול הוא משום דלא חזי למלתייהו (ואי"ז רש"י בפנינו). וביאר בטהרת הקדש דכוונת תוס' משום פסול מחוסר זמן. וע"ע במרומי שדה דהי' ס"ל לתוס' דאפי' אם מחוסר זמן הוא, מ"מ זהו רק לפוסלו מלהיות פסח, אבל מ"מ הי' ק' לתוס' דבשלמא פסול מלהיות פסח, כיון שאינו בזמנו, אבל מ"מ אולי ליהו שלמים, מש"ה הוסיף תוס' דכמה פעמים שנה הכתוב דזמנו בי"ד בניסן בין הערבים, לפוסלו אף מלהיות שלמים.

(ט) **ובשאר ימות השנה לשמו פסול- כ' תוס' דמיירי קודם פסח, דבעי עקירה, או כגון דנדחו בעלים לפסח שני, אבל לאחר פסח לא דקרבן פסח לאחר פסח נעשה שלמים, ונמצא דשלמים לשם פסח קשחיט. אולם הוסיף דאיכא מ"ד דגם פסח לאחר זמן פסח צריך עקירה. וע' בחי' ר' ארי' לייב (ב', ו') דכ' שב' דינים חלוקים הם, קודם פסח ואחר פסח. דהיינו, דקודם פסח הוי דין דיכול לעשות לשם שלמים אם ירצה, שכן הוא בתחלת הקדשו של פסח, שיש בו ג"כ דין הקדש של שלמים, ופשוט דבכה"ג בעי עקירה. אבל לאחר זמנו הוא דין אחר, דהיינו דין מותרות, וזהו דין דמצינו גם בקרבנות אחרים, כמו אשם, דמותר אשם הוי עולה. ושאלת הגמ' אם בעי עקירה בפסח לאחר פסח הוא ג"כ**

שוחט לשם עופות ומנחות צריך להיות הדין
כן, אבל כ' דהגמ' לא משמע כן, דאמרו כלל
ראשון ממעט עופות ומנחות. וא"כ הכוונה
דלא נעקר שם פסח רק בזביחה לשם קרבן
אחר, ודוקא זבח, אבל לא עופות ומנחות, וכ'
דלכן צ"ע גם למסקנא בזה.